

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/123
Toplantı Tarihi/Sayısı : 2.7.2024/48
Karar Numarası : 2024/577
Başvuran : R. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Sağlık Bakanlığı tarafından işe alım sürecinde meslek grupları arasında ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik hükümleri uyarınca Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından 20/12/2023 tarihinde KPSS/2023/2 tercih kılavuzunun yayımlandığını; Sağlık Bakanlığı tarafından ihtiyaç duyulan avukat kadrolarına atama yapılabilmesi için kılavuzda yer alan "*Avukatlık ruhsatı aldıktan sonra en az 2 yıl mesleği ile ilgili çalışmış olma (7207) kodlu*" şartı nedeniyle başvuru yapamadığını, anayasal bir hak olan kamu hizmetinde görev alma hakkının engellendiğini; ilgili idareye başvuruda bulunduğunu fakat idarenin 26/12/2023 tarihli cevabi yazısında merkez ve taşra teşkilatlarında hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için böyle bir şart konulduğu bilgisinin verildiğini; avukatlık kadrosu için istenen söz konusu şartın hukuka ve eşitlik ilkesine aykırı olduğunu; avukatlık mesleğine giriş ve meslek ile ilgili düzenlemelerin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda yer aldığını, 1136 sayılı Kanun'un "Avukatlığa kabul şartları"na ilişkin hükümlerin yer aldığı 3'üncü maddesinde ve "Avukatlık ruhsatnamesi ve yemin" hususundaki hükümlerin yer aldığı 9'uncu maddesinde, avukatlık mesleğinin etkin ve verimli bir şekilde icra edilebilmesi için "iki yıl çalışma" şartının yer almadığını; öte yandan bu hususta herhangi bir bilimsel çalışmanın da bulunmadığını; dolayısıyla kılavuzda belirtilen şartın tamamen yersiz olduğunu; Sağlık Bakanlığı Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde avukatlık kadrosuna atanmak için sadece hukuk fakültesi mezunu olma ve avukatlık ruhsatına sahip olma şartının istendiğini; öte yandan 2023 yılı Sağlık Bakanlığı ünvan değişikliği duyurusunda da yine aynı şartların istenmiş olduğunu fakat adaylardan iki yıl mesleki çalışma şartının talep edilmediğini; söz konusu durumun avukatlık kadrosuna atanmada aynı dönemde farklı nitelikler aranması sonucunu doğuracağını ve Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki devlet organlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etme zorunluluğuna aykırı bir işlem olduğunu; söz konusu durumun incelenmesinde emsal oluşturacak Danıştay

İdari Dava Daireleri Kurulunun 2019/961 Esas ve 2029/32 Karar sayılı kararı ile Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 17/2/2021 tarihli 2020 /1560 Esas ve 2021 /298 Karar sayılı kararlarının bulunduğunu; ilgili idarenin daha önce üst düzey teknik bilgi beceri ve tecrübe isteyen doktor, hemşire, mühendis gibi kadrolara yaptığı alımlarda 2 yıllık mesleki deneyim şartı aramayıp avukatlık kadrosu için bu şartı aramasının hizmet gerekliliklerine ve etkililik ilkesine aykırı olduğunu iddia etmekte; Sağlık Bakanlığının 7207 kodlu uygulamasının eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde bir uygulama olduğunun tespit edilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)"

4. 6701 sayılı Kanun'un "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"... i) "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

5. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvurunun konusu*" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

7. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön İncelemenin Yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara

ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru, Sağlık Bakanlığının avukat kadrosuna atama yapmak için avukatlık ruhsatı aldıktan sonra en az 2 yıl mesleği ile ilgili çalışmış olma şartını aramasının eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde bir uygulama olduğu iddiasıyla gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

12. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

13. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvuranın başvurusuna konu iddiasını 6701 sayılı Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelini tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

2/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

ÜnalSADE
Üye